

[Helga Pedersen.]

vejelser, og selv om man nok kunne fristes til at vende sagen om og sige, at da der for forholdsvis kort tid siden i den danske rigsdag er vedtaget en lov om ministeransvar, hvis indhold heller ikke før nu har været afgørende kritiseret, ja, så kræves der stærkt skyts fra kommissionsflertallets side for at reducere denne lov til en tom og værdiløs, eventuelt skadelig antikvitet, tom og værdiløs, fordi vi, hævder man, allerede har en række love og andre retsgrundsaetninger at holde os til, og fordi en sådan lov ikke bringer noget nyt, og skadelig, fordi den — som flertallet henviser til — vil medføre direkte ulemper i form af forfatningsretlige og forfatningspolitiske problemer og på uheldig måde kan fiksere retsudviklingen.

Vi er enige i kommissionens udtalelser om, at i forhold til ønsket om ministeransvarslov er situationen i dag efter parlamentarismens fæstnelse i grundloven absolut anderledes, end mens man kæmpede om dette princip, og at det afgørende er, om der i dag er behov for denne lov, om dens hensigtsmæssighed i øvrigt.

Ved forhandlingerne i 1939 udtrykte man det ganske kort derhen, at spørgsmålet måtte afgøres „med nutidens krav for øje“. Kommissionens flertallet erkender, at det retlige ministeransvar, selv om det politiske ansvar i dag er udvidet i form og styrket i effektivitet, dog stadig har sin betydning, og jeg bemærkede med glæde, at den højtærede justitsminister udtalte sig derhen, at det retlige ansvar havde en væsentlig betydning. Det er altså ikke efter kommissionsflertallets mening overflødig efter forholdene i dag, men flertallet tilføjer, at det anser ikke betydningen af det for særlig stor. Men herved kommer vi ind i gradforskelle og skøn, som det kan være vanskeligt at operere med, og vi fra vor side anser altså betydningen af dette ansvar for noget større, end kommissionsflertallet gør det.

Ved vurderingen af de gældende ansvarsregler, som kommissionsflertallet jo vil nøjes med i stedet for at forsøge med en særlig lov, giver man udtryk — når man læser betænkningen igennem — for sådan tvivl og usikkerhed med hensyn til reglernes rækkevidde, at man efter vort skøn må være varsom med at acceptere vurderingens

endelige resultat, altså at det skal have sit forblivende ved disse regler alene som grundlag for ministeransvaret.

Det blev ved nærværende lovforslags fremsættelse påpeget, at vi fandt det rigtigt, at det særlige hverv, som ministergerningen er, også blev reguleret ved en særlig lov, en begrundelse og en betragtning, som den højtærede minister ikke tillagde synderlig værdi — det kan man så mene om, hvad man vil. Jeg vil gerne tilføje, at jeg synes, det har særlig betydning, når talen er om forhold vedrørende vore demokratiske institutioner — og ministerhvervet er jo en sådan — at man lovgiver om dem, således at enhver borger, offentligheden, pressen, ikke behøver at være jurist eller — hvis jeg må have lov at sige det sådan — af andre grunde spidsfindig for at finde vej i labyrinten. Det må da være tiltalende, og det må da være det rigtige, at man på et så vigtigt område straks ved at tage ansvarsloven i hånden kan finde frem til de gældende regler uden at være tvunget til at bane sig vej gennem sindrige fortolkninger af love givet med et helt andet formål for øje, således som det er tilfældet med de vigtige regler i straffeloven — § 155 ff. er det vist.

Og så vil jeg tilføje en anden betragtning. Også for de retsanvendende myndigheder har en særlig ministeransvarlighedslov betydning. Rigsretten skal jo påkende disse sager, og den er sammensat af højesteretsdommere og lægmænd i lige tal. Men enhver, der har kendskab til behandling af retssager, i hvis afgørelse lægdommere deltager, vil vide, at det skaber betydelig usikkerhed hos disse, når de bestemmelser, der påberåbes af anklagemyndigheden, er uklare, eller hvis analogier skal anvendes. Usikkerheden slår igennem både ved skyldafgørelsen og ved sanktionsafgørelsen. Den mest ansvarsbevidste er ofte den, der føler usikkerheden og tvivlen stærkest, og at kaste denne usikkerhed ind i så alvorlige og omfattende sager som rigsretssager kan ikke være rimeligt.

Nu har der været talt meget om den juridiske sagkundskab eller — som den højtærede minister vist udtrykte sig — den særlige juridiske sagkundskab, som stod bag ved dette standpunkt med, at vi ikke skulle have en ministeransvarlighedslov. Jeg vil gerne henvise til, at vort ønske